

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Sisäministeriö pitää ehdotusta pääosin hyvänä. Ehdotusta tulee vielä täsmentää vahvan tunnistautumisen osalta. Sisäministeriö toteaa, että sähköisen asioinnin ja digitaalisuuden lisääminen ovat erityisen tärkeitä kehittämiskohteita sisäisen turvallisuuden palveluissa joita ovat mm. poliisin, maahanmuuttoviraston ja rajavartiolaitoksen sähköiset lupa-asiointin palvelut. Digitalisaation ja avoimen tiedon hyödyntämisessä sekä uusien avoimien toimintamallien rakentamisessa sisäministeriön näkemyksen mukaan tulee aina huolehtia siitä, että palvelut ovat kaikkien saatavilla. Sisäministeriö on jo tuottanut kokeilukulttuuria hyödyntäen omista kansalaispalveluistaan mobiilisovelluksia.

Esityksen ongelma kohtana on ulkomaalaisten vahva tunnistautuminen, jonka määrittely rajaa digitaalisten palveluiden käyttöä. Yksi vaihtoehto olisi, että vahvan tunnistautumistavan ohella lakiin lisättäisiin mahdollisuus käyttää jotain muuta tietoturvalista tapaa, jolla voidaan varmistua tietoturvasuudesta mutta kuitenkin mahdollistaa palveluiden antaminen ja käyttäminen myös niille, joille vahva tunnistautuminen ei ole mahdollista. Laissa tulisi erikseen mainita, että tämä poikkeus koskisi vain asiakkaita, joille vahvan tunnistautumisen käyttäminen ei ole mahdollista.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

Sisäministeriön sähköinen asiointi (asiointi-, ja tiedotuspalvelut) kattavat kansalaisten, yritysten ja yhteisöiden sähköisen asiointin kaikilta niiltä osin kuin se on ehdotuksen mukaisesti on mahdollista.

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

Maahanmuuttoviraston kannalta ehdotuksen 2 luvun 6 § 2 momentti (Jos digitaalisen palvelun tietosisältöön sisältyy salassa pidettäviä tietoja, palvelun käyttäjä on tunnistettava hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettua luonnollisen

henkilön tunnistuspalvelua tai muuta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista käyttäen.) voi muodostua erittäin ongelmalliseksi. Yleensä oleskelulupahakemuksiin ja lisäselvityksiin sisältyy salassa pidettävää tietoa. Vahva sähköinen tunnistaminen kirjautuessa palveluun ei tässä tapauksessa yleensä ole mahdollista, koska useimmiten hakemukset vireytetään ulkomailla ja hakijat ovat kolmansien maiden kansalaisia. Mikäli sähköistä palvelua ei jatkossa voisi käyttää, mikä koskee isoa osaa asiakaskuntaa (joissain edustustoissa kaikki oleskelulupahakemukset vireytetään sähköisesti) kustannusvaikutukset olisivat merkittäviä. Esitys voi heikentää ja vähentää tällaisille henkilöille tarjottavia digitaalisia palveluita. Tämä on myös ristiriidassa 5 §:n tarkoituksen kanssa, joka on että viranomaisten on nimenomaan tarjottava digitaalisia palveluita asiakkailleen.

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Sisäministeriö pitää ehdotusta digitaalisille palveluille asetetuista saavutettavuusvaatimuksista tärkeänä ja tarpeellisena. Sisäministeriön hallinnonalan digitaalisissa palveluissa saavutettavuuden huomioiminen on erityisen tärkeää toiminnan luonteen vuoksi.

Sisäministeriö pitää 14 vuorokauden lisäaikaa aikasidonnaisen median saattamisesta saavutettavaan muotoon kohtuullisena.

Saavutettavuusseloste 9 § on selkeä ja riittävä.

Saavutettavuuspalautteessa 10 § esitetty lisäaika palvelujen sisällön saattamisesta saavutettavaan muotoon saattaa muodostaa ristiriidan 8 §:n kanssa, jossa annetaan mahdollisuus jättää noudattamatta saavutettavuusdirektiiviä ennakkoon tehdyn saavutettavuusarvioinnin perusteella. Jos palveluntarjoaja on käyttänyt kohtuuttoman rasitteen perustetta, niin lienee epätodennäköistä, että sisältöjä on mahdollista saada lisäajan puitteissa saavutettaviksi.

Saavutettavuuskantelu ja -valitus 11 §:n perustelut ovat selkeät ja riittävät.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

12 § Valvontaviranomainen, sen tehtävät ja toimivalta

Sisäministeriö pitää valvontaviranomaiselle asetettuja tehtäviä kattavina ja riittävinä.

13 § Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisella on ... oikeus saada välttämättömät tiedot palveluntarjoajan asiakirjoista, joissa on kuvattu saavutettavuusvaatimusten toteuttamista sekä varmistamista. Jos kyseisten asiakirjojen sisältöä tai velvollisuutta tehdä ja ylläpitää ko. asiakirjoja ei ole määritelty, on mahdollista, että 13 § Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus jää täyttymättä.

5 luku: Erinäiset säännökset

Ei lausuttavaa.

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

Nykyisellään palvelut ovat riittävät ja kaikkien saatavilla. Sisäministeriön osalta esitetyt siirtymäajat ovat riittävät.

4. Muut kommentit

-

Parviainen Ismo
Sisäministeriö - Hallinto- ja kehittämisosasto